SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2195

av Martin Kinnunen m.fl. (SD)

Kapitalförsörjning och riskkapital

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fortsätta arbetet med att öka överblicken över det statligt finansierade företagsfrämjandet, förbättra samordningen mellan olika insatser samt stärka uppföljningen och utvärderingen av dessa och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga riskkapital- och företagsstöd i första hand bör vara marknadskompletterande, riktas mot förkommersiella skeden samt regelbundet följas upp och utvärderas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna att effektivisera och omprioritera befintliga statliga riskkapitalinsatser innan nya instrument etableras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa långsiktiga, förutsebara och internationellt konkurrenskraftiga villkor för privata riskkapitalinvesteringar i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det fortsatta arbetet med beskattningen av carried interest bör inriktas mot ökad rättssäkerhet, förutsebarhet och konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för privat ägande och investeringar i svenska företag, särskilt mindre och växande företag, och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för kvalificerade personaloptioner i syfte att bättre möta snabbväxande tillväxtföretags behov av kapitalförsörjning och kompetensförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att investeringssparkontot även fortsättningsvis bör utvecklas i en riktning som stärker privat sparande, investeringar och ägande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De olika offentliga stöden till det helt eller delvis privata näringslivet är fortsatt svåröverblickbara. Ett stort antal aktörer, såsom Almi, Vinnova, Tillväxtverket och Energimyndigheten, erbjuder olika former av bidrag, lån, garantier och riskkapital. Stöden är i regel tänkta att vara marknadskompletterande och underlätta för företag i de förkommersiella skedena innan privata investerare är beredda att ta över finansieringen. Samtidigt har återkommande granskningar från bland annat Riksrevisionen och Tillväxtanalys pekat på att systemet är fragmenterat, att olika insatser riskerar att överlappa varandra och att möjligheterna att följa upp effekterna ofta är begränsade.

Vi och regeringen har under föregående mandatperiod tagit steg för att öka överblicken över det statligt finansierade företagsfrämjandet genom uppdrag till Tillväxtanalys. Myndigheten har konstaterat att systemet omfattar betydande belopp, involverar många aktörer och alltjämt är svårt att överblicka. Arbetet bör därför fortsätta och utvecklas i syfte att förbättra samordningen, minska överlappande stödformer och stärka möjligheterna till effektutvärdering. Statliga stöd och riskkapitalinsatser bör därför koncentreras till förkommersiella skeden och till mindre företag där finansieringsbehoven är som störst. Det är samtidigt av vikt att all form av statlig riskkapitalfinansiering följs upp och utvärderas för att säkerställa att insatserna genererar resultat utan att snedvrida konkurrensen på marknaden. Stöd som inte uppvisar avsedda effekter eller som riskerar att tränga undan privat kapital, eller riskerar nå bidragsentreprenörer bör omprövas eller avvecklas.

Statligt riskkapital

Accelerationskontoret har pekat på att vissa tillväxtföretag kan möta finansieringsutmaningar i uppskalningsfasen. Förslag om nya statliga kapitalinstrument, såsom en accelerationsfond, måste dock bedömas utifrån hur de förhåller sig till det redan omfattande system av statliga stöd, lån och riskkapitalinsatser som finns i dag.

Riksrevisionens senaste granskning *Staten stärker högriskbolagens tillgång till riskkapital* understryker vikten av tydliga mål, effektiv styrning och systematisk uppföljning av statliga riskkapitalinsatser.

Staten förfogar redan i dag över betydande riskkapitalresurser, uppgående till omkring 16 miljarder kronor. Om det bedöms finnas behov av ytterligare insatser för att stärka kapitalförsörjningen i svenska tillväxtföretag, exempelvis i linje med de förslag som har framförts av Accelerationskontoret, bör regeringen i första hand pröva om befintliga resurser kan användas mer effektivt eller omfördelas.

Privat riskkapital

Svenska tillväxtföretag är i hög grad beroende av privat riskkapital för att kunna expandera, anställa och etablera sig på nya marknader. Sverige har historiskt haft en stark riskkapitalmarknad som bidragit till utvecklingen av företag, innovationer och ny teknik. Den mediala debatten på området är olycklig då riskkapital stundvis framställs som någonting negativt eller skadligt. Det är precis tvärtom, Sverige har ett enormt behov av nyinvesteringar, inte minst i kölvattnet av pågående omställning. Vi vill även framöver se goda förutsättningar för riskkapitalbolag att verka i Sverige och för internationellt kapital att investeras i svenska företag.

Under senare år har osäkerheten kring beskattningen av så kallad carried interest åter aktualiserats. För en väl fungerande riskkapitalmarknad är det viktigt med långsiktiga och förutsebara spelregler. Sverigedemokraterna välkomnar därför den föregående regeringens arbete för att skapa större tydlighet och förutsebarhet på området. Osäkerheten kring carried interest måste minska. Sverige behöver regler som är rättssäkra, långsiktiga och konkurrenskraftiga jämfört med andra investeringsländer.

Sverige äger

Svenska folket ska vara ett ägande folk. En betydande del av svenskarnas förmögenhet är uppbundet i offentliga och privata fonder inom främst pensionssystemen. För gemene man är dessa tillgångar deras främsta finansiella tillgång och de flesta har i övrigt ett

relativt begränsat finansiellt kapital. Sverige skiljer sig här ifrån andra länder i att en så stor del av kapitalet är bundet i olika fonder, vars investeringar inte är tillgängliga för de mindre företagen. För företagandet i Sverige utgör detta ett hinder då det finns ett samband mellan den privata förmögenhetsbildningen och volymen av egenföretagande. I en rapport från Företagarna framkommer att nästan 70 procent av finansieringen vid företagsstarter och expansion av nya företag utgörs av eget kapital. Sverigedemokraterna vill därför genom informationsåtgärder och ekonomiska incitament stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag. Ett ökat privat ägande stärker hushållens ekonomiska självständighet och bidrar samtidigt till en bättre kapitalförsörjning för svenska företag. Politiska reformer som stärker sparande, investeringar och entreprenörskap bör därför fortsatt prioriteras.

Bättre villkor för personaloptioner

Villkoren för kvalificerade personaloptioner har förbättrats under senare år genom reformer som gjort regelverket mer tillgängligt för växande företag. Detta har varit ett viktigt steg för att stärka svenska innovationsföretags konkurrenskraft. Kapitalförsörjningen i nystartade företag innebär dock fortfarande ofta ett hinder för expansion och rekrytering. Möjligheten att använda personaloptioner kan underlätta för företag att attrahera och behålla nyckelkompetens även när de ekonomiska resurserna är begränsade. Personaloptioner gör det möjligt för mindre företag att konkurrera om kvalificerad arbetskraft även när löneutrymmet är begränsat.

Samtidigt finns indikationer på att vissa snabbväxande tillväxtföretag växer ur dagens regelverk. Företag som fortfarande befinner sig i en expansiv fas kan förlora möjligheten att använda kvalificerade personaloptioner när de passerar gränser avseende exempelvis bolagsålder eller storlek. Detta riskerar att försvåra rekryteringen av nyckelkompetens och försämra svenska tillväxtföretags möjligheter att konkurrera om talanger på en internationell arbetsmarknad.

Vi menar därför att regeringen bör överväga om regelverket i större utsträckning kan anpassas till snabbväxande företag med fortsatt stora behov av att attrahera kapital och kompetens.

Investeringssparkonto

Investeringssparkontot infördes som en schablonbeskattad sparform 2012. Syftet var att göra det enklare för hushåll att spara i aktier och fonder samt att stärka det privata ägandet i Sverige.

När investeringssparkontot infördes rådde bred politisk enighet om hur schablonintäkten skulle beräknas. Den rödgröna regeringen valde dock redan 2016 att höja beskattningen genom att lägga ett tillägg till beräkningen av schablonintäkten. Detta innebar försämrade villkor för miljontals svenska småsparare och bidrog till att minska förutsebarheten i regelverket.

Vi och regeringen har under föregående mandatperiod genomfört skattelättnader för sparande på investeringssparkonto. Detta är välkomna reformer som stärker förutsättningarna för långsiktigt sparande och privat ägande. När fler svenskar äger aktier och fonder stärks både hushållens ekonomiska frihet och svenska företags möjligheter att få tillgång till kapital. Reglerna för investeringssparkontot bör därför även fortsättningsvis utvecklas i en riktning som främjar sparande, investeringar och ägande i svenska företag.

Martin Kinnunen (SD)

Richard Jomshof (SD) *Johnny Svedin (SD)*

Yasmine Eriksson (SD)